

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра професійної освіти в сфері технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету мистецтв і моди

Наталія ОСТАПЕНКО
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)
8 травня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни *Сучасні напрями психологічної реабілітації*

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти бакалавр

Спеціальність С4 Психологія

Спеціалізація / предметна спеціальність -

Освітня програма Психологія

Факультет мистецтв і моди

Київ
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Добровольська Наталія Анатоліївна, доктор психологічних наук
професор кафедри фізичного виховання та здоров'я КНУТД

Схвалено вченою радою факультету мистецтв і моди

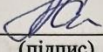
від «15» травня 2025 року, протокол № 12

Схвалено науково-методичною радою факультету мистецтв і моди

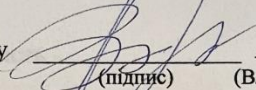
від «13» травня 2025 року, протокол № 12

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Протокол від «7» травня 2025 року № 12

Завідувач кафедри Алла СЕМЕНОВА
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено:

Гарант ОП кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну Алла КОЛОДЯЖНА
(повна назва кафедри) (підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«04» 05 2025 р.

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	очна форма здобуття вищої освіти	заочна, дистанційна форма здобуття вищої освіти
Кількість годин / кредитів – 180/6	обов'язкова	
Змістові модулі – 1	Рік підготовки:	
Розділи –	5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Семестр	
	7-й	7-й
	Лекції	
	24 год.	6 год.
Загальна кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 5 самостійної роботи – 10	Практичні	
	36 год.	10 год.
	Семінарські	
	_____ год.	_____ год.
	Лабораторні	
	Індивідуальні	
	_____ год.	_____ год.
	Самостійна робота	
	120 год.	164 год.
	Індивідуальне науково-дослідне завдання: ____ год.	
Вид підсумкового контролю: екзамен (семестр 7).		

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів та/або розділів:

Змістовий модуль 1. Сучасні напрями психологічної реабілітації

Мета курсу – надання теоретичних знань і формування практичних навичок щодо надання психологічної допомоги та реабілітації особам, які перебувають у складних психоемоційних і соціальних ситуаціях.

Результати навчання:

знати: історію розвитку поглядів на процес відновлення фізичних, професійних та соціальних функцій людини; загальні основи психології реабілітаційної діяльності; структуру, функції, мету та завдання, принципи психологічної реабілітації; основні напрямки роботи з проблемами, що найчастіше зустрічаються в психологічній реабілітаційній практиці, застосовуючи комплексний підхід до реабілітаційної роботи; особливості роботи практичного психолога в реабілітаційних центрах;

вміти: орієнтуватися в основних теоретичних питаннях та практичних прийомах психологічної реабілітації; професійно застосовувати методи та методики психологічної реабілітації; працювати з проблемами, що найчастіше зустрічаються в психологічній реабілітаційній практиці, дотримуючись принципів психологічної реабілітації; використовувати в практичній діяльності різні форми роботи;

здатен: бути критичним і самокритичним; приймати обґрунтовані рішення; здатен до міжособистісної взаємодії; використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження; організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни); складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника;

самостійно вирішувати психологічні задачі і проблеми у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК) - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 5 - Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 6 - Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8 - Навички міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК 5 - Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

ФК 6 - Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК 8 - Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

Програмні результати навчання:

ПРН 6 - Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

ПРН 7 - Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки

ПРН 8 - Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.

ПРН 9 - Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні з рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН 11 - Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПРН 12 - Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

Необхідні передумови: загальна психологія, вікова і педагогічна психологія, патопсихологія.

Види навчальних занять: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); наочні методи (відеофільми); практичні заняття (з використанням майстер-класів, демонстраційних сеансів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання).

Методи навчання: словесні, пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання, репродуктивний, дослідницький.

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий.

Форми підсумкового контролю: екзамен (семестр 7).

Засоби діагностики успішності навчання: виступи на практичних заняттях, виконання практичних завдань, презентації, тести для поточного та модульного контролю.

Мова навчання: українська.

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми лекції, практичного, лабораторного, семінарського, індивідуального заняття	Кількість годин за формами здобуття вищої освіти:	
		очна	заочна, дистанційна
Змістовий модуль 1. Сучасні напрями психологічної реабілітації		180	
1	Тема 1. Реабілітаційна психологія в умовах екстремальних ситуацій	20	20
	Лекція 1. Реабілітаційна психологія: мета, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами	2	2
	Практична робота 1. Загальні аспекти реабілітаційної діяльності	2	
	Самостійна робота. Організаційний аспект реабілітаційної психології	16	18
2	Тема 2. Базові чинники в психологічній реабілітації	20	20
	Лекція 2. Психотравмівні і кризові ситуації	2	
	Практична робота 2. Типи психотравмівних ситуацій	4	
	Самостійна робота. Ситуаційні завдання	14	
3	Тема 3. Діагностичний інструментарій у реабілітаційному процесі	20	20
	Лекція 3. Психодіагностика осіб, що пережили травмівну подію	2	
	Практичне заняття 3. Характеристики психодіагностичних методик	4	2
	Самостійна робота. Ситуаційні завдання	14	18
4	Тема 4. Психологічна допомога постраждалим на різних етапах переживання психотравми	20	20
	Лекція 4. Завдання екстреної психологічної допомоги під час події, найближчим часом після неї, надання пролонгованої психологічної допомоги	4	2
	Практичне заняття 4. Практичні методи і прийоми роботи із травматичними переживаннями та станами	4	2
	Самостійна робота. Тестові завдання	12	16
5	Тема 5. Реабілітаційні технології відновлення психологічного здоров'я особистості в умовах тривалої травматизації	20	20
	Лекція 5. Здоров'я особистості та можливості його відновлення	4	2
	Практичне заняття 5. Соціально-психологічні технології реабілітації особистості	4	2
	Самостійна робота. Самовідновлення як складова реабілітаційного процесу	12	16
6	Тема 6. Психологічна допомога внутрішньо переміщеним особам	20	20
	Лекція 6. Особливості психологічної допомоги внутрішньо переміщеним особам	2	
	Практичне заняття 6. Методи та техніки психологічної допомоги у роботі з внутрішньо переміщеними особами	4	2
	Самостійна робота. Ситуаційні завдання	14	18
7	Тема 7. Психологічна реабілітація учасників бойових дій	20	20
	Лекція 7. Особливості психологічної допомоги та реабілітації ветеранів війни	2	
	Практичне заняття 7. Психологічна реабілітація учасників бойових дій	4	

	Самостійна робота. Особливості психологічної допомоги людям, що пережили полон та тортури	14	
8	Тема 8. Реабілітація в дитячому віці	20	20
	Лекція 8. Психологічна допомога дітям із травмівним досвідом	4	
	Практичне заняття 8. Методи психологічної допомоги дітям із травмівним досвідом	6	2
	Самостійна робота. Ситуаційні завдання	10	18
9	Тема 9. Профілактика та подолання професійного вигорання психологів	20	20
	Лекція 9. Професійне вигорання як психофізіологічна проблема	2	
	Практичне заняття 9. Профілактика та подолання професійного вигорання	4	
	Самостійна робота. Ситуаційні завдання	14	20
Разом з дисципліни		180	

4 ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

(курсова робота, курсовий проєкт)

Не передбачено

5 ОЦІНЮВАННЯ

5.1 Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота									Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10*	100

* – нормативне значення, корегування не допускається.

5.2 Розподіл балів за видами робіт

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	Усього
Виконання/ виступ та захист практичної /самостійної роботи	10	10	10	10	10	10	10	10	10	90
Екзамен	10									10
Разом										100

5.3 Критерії оцінювання

Критерії оцінювання видів робіт

Виконання/ виступ та захист практичної /самостійної роботи:

5 - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок

4 - вище середнього рівня з кількома помилками

3 - в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок

2 - непогано, але зі значною кількістю недоліків

1 - виконання відповідає мінімальним критеріям

Підсумкового контролю:

Екзамен проводиться через Модульне середовище освітнього процесу КНУТД у формі тестування. На екзамен винесено: 100 теоретичних питань по 0,1 бал за кожен правильну відповідь (10 балів).

Критерії оцінювання екзамену

Шкала оцінювання	Критерії оцінювання
9-10	90-100 правильних відповідей
7-8	70-80 правильних відповідей
5-6	50-60 правильних відповідей
3-4	30-40 правильних відповідей
1-2	10-20 правильних відповідей
0	Менше 10 правильних відповідей

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР / заліку	Оцінка за шкалою КНУТД	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

6 ПОЛІТИКА КУРСУ

6.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

6.2. Кожне завдання самостійної роботи необхідно оприлюднити на практичному занятті;

6.3. Бали знімаються за пропуск терміну здачі, плагіат (списану у однокурсників роботу).

6.4. Допускається визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті у разі якщо отриманий сертифікат чи інший документ співпадає з темами робочої програми та годинами відведеними на її вивчення. Отримання мінімальної оцінки з дисципліни можливе за умови виконання завдань в обсязі, який дозволяє набрати 60 балів.

6.5. У разі несвоєчасного виконання робіт, оцінка знижується (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів)

6.6. Перенесення терміну здачі робіт/перездача: - з поважних причин (лікарняний, непередбачені обставини) за письмовою заявою завіреною куратором і деканатом. - без поважних причин оцінюється за шкалою у 75% від можливої максимальної кількості балів за певний вид діяльності.

6.7. При виявленні плагіату роботи не беруться до уваги та не оцінюються, робота студента відправляється на доопрацювання.

6.8. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, непередбачені обставини) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущенні заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню студентом в індивідуальному порядку або групою студентів за поданою заявою.

6.9. Оскарження оцінювання за результатами екзамену можливо при формуванні комісії з трьох викладачів кафедри та обов'язковій присутності завідувача кафедри.

7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1) робоча програми навчальної дисципліни,
- 2) силабус;

- 3) конспект лекцій;
- 4) методичні рекомендації до практичних занять;
- 5) методичні рекомендації до СРС;
- 6) методичні рекомендації для здобувачів ЗФН
- 7) питання для підготовки до підсумкового контролю
- 8) тести

8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дегтяренко Т.М. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегія управління. Монографія. / Т.М. Дегтяренко. Видавництво: Університетська книга. 2023. 403 с.
2. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. 2-ге вид., переробл. І допов. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 158 с.
3. Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій / авт. кол ; заг. ред. В. Г. Панок, І. І. Ткачук. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 144 с.
4. Коропатнік І.М. Соціально-психологічна реабілітація та адаптація військовослужбовців Збройних Сил України: нормативно-правове забезпечення / І.М. Коропатнік Видавництво КНТ, 2021. 224 с.
5. Меган Бордман Подолання травм і ПТСР за допомогою EMDR: як керувати тригерами, пережити травматичні спогади / Меган Бордман. Книжковий дім, Київ. 2025. 206 с.
6. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Том 1. за заг. ред. Пророк Н. Центр учбової літератури. Київ, 2023. 208 с.
7. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Том 2. за заг. ред. Малогулко Л. Центр учбової літератури. Київ, 2023. 240 с.
8. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Том 3. за заг. ред. Л. Гридковець. Центр учбової літератури. Київ, 2023. 236 с.
9. Попелюшко Р.П. Психологічна реабілітація комбатантів при віддалених наслідках стресогенних впливів: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 392 с.
10. Реабілітація внутрішньо переміщених осіб, біженців за межі країни, інших цивільних осіб, постраждалих від російської агресії в Україні. Правові, соціальні, економічні, медичні аспекти особливості організації під час воєнного стану / авт. кол: Журавльов Д.В., Дрозд О.Ю., Копотун І.М., Коропатнік І.М., Петков В.П., Седих Ю.І., Шарашенідзе А.І., Бортняк В.А. Видавничий дім "Професіонал". 2022. 482 с.

Додаткова

1. Єгорова О.Б. Реабілітаційна психологія: курс лекцій. Навчально-методичний посібник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Слов'янськ : Вид-во Б.І. Маторіна, 2018. 132 с.
2. Джудіт Герман. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів: 2015. 416 с.
3. Попелюшко Р. П. Суб'єктивні особливості усвідомлення психотравматичного досвіду. Психологічний журнал. Умань: ВПЦ «Візаві», 2023. Вип. 10. С. 39-45.
4. Попелюшко Р.П. COVID-19 як чинник виникнення посттравматичного стресового розладу. Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. 2022. Випуск 13. С. 130-136.
5. Попелюшко Р.П. Особливості психологічної допомоги жертвам шкільного булінгу. Науковий журнал «Психологічні травелогі», 2023, № 1. С. 106-115.
6. Попелюшко Р.П. Соціальне здоров'я як детермінанта психічного здоров'я особистості. Актуальні проблеми психічного здоров'я: Збірник наукових праць [за матеріалами Всеукраїнської студентсько-викладацької науково-практичної інтернет-конференції] / Ред.колегія: К. Гавриловська, І. Загурська, Г. Пирог, Ю. Дем'янчук / Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2024. С. 296-300 с.
7. Flaherty M., Sikorski E., Klos L., & Vus V. Peacebuilding and Mental Health : Moving beyond Individual Pathology to Community Responsibility. Mental Health : Global Challenges. 2018. No 1(1). P. 27-28.

8. Tamara S. Yatsenko. Theoretical and methodological problems of psychological advice and psychotherapy. *Psychological Counseling and Psychotherapy*, 2021, vol 5. P. 6-23.

9 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Сайт Національної парламентської бібліотеки України ім. Я. Мудрого. – Режим доступу: <http://www.nplu.org>
3. Сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова. – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>
4. Електронна бібліотека НАПН України. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua>
5. Сайт науково-технічної бібліотеки НАУ. – Режим доступу: <https://www.lib.nau.edu.ua>
6. Світова цифрова бібліотека. Розділ «Психологія». – Режим доступу: <https://www.loc.gov/collections/world-digital-library/?q=psychology>
7. Цифрова бібліотека тематичних текстових збірок. – Режим доступу: <https://www.twirpx.com>

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20__/20__н.р.

Протокол засідання кафедри від «____» _____ 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20__/20__н.р.

Протокол засідання кафедри від «____» _____ 20__ р. № ____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)